

Dokončenie zo str.25

Bečarik, viceprimátor PaedDr. Dávid Demečko, PhD. a Tomáš Repčiak, za Maticu slovenskú p. Mgr. J. Prochotská, za Združenie baníckych spolkov a cechov Slovenska jeho predseda Ing. Erik Sombathy. Spomienkové stretnutie „Deň bielych ruží Spiša“ sa začal hymnickou baníckou piesňou „Zdar Boh hore“. Nasledoval prejav predsedu Baníckeho spolku Spiš Ing. Pavla Regeca. Následne pamätnú tabulu odhalili Ing. Bečarik a Ing. Regec. S pozdravným prejavom vystúpil Ing. Bečarik, Ing. Sombathy a PaedDr. Dávid Demečko. Spomienkovú slávnosť ukončil spevokol Šachtár Baníckou hymnou.

Prezident SR Peter Pellegrini pri príležitosti tohoto pamätného dňa vyzval verejnosť, aby si spomenula pri pohľade na bielu ružu na všetkých, ktorí pri svojej každodennej ťažkej a nebezpečnej práci prišli o to najcennejšie – vlastný život. „*Banícka profesia má v našej vlasti korene hlboké tak ako šachty a chodby, ktorými je popretkávaná slovenská zem. Úctu, uznanie a poďakovanie si preto zaslúži každý, kto svoj život zasvätil tomuto namáhavému a riskantnému povolaniu, ktoré nič neodpúšťa. Nech sú ich odvaha, statočnosť a nasadenie večným symbolom pre každého z nás,*“ skonštatoval prezident.

Ing. Jozef Daniel, Banícky spolok Spiš

Pamätná tabula na cintoríne Spišskej Novej Vsi. Foto: T. Repčiak

MONTANREVUE 3-2024

Dokončenie zo str.11

Dedinka Piódão je zaradená do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Nedáľeko obce Canelas sa nachádza unikátne súkromné **Múzeum trilobitov**, oficiálne pomenované ako Centrum geologickej interpretácie Canelas. V troch budovách sa nachádza vstupná sála s pokladňou, konferenčná sála a múzeum. Budovy sú postavené z nádhernej modrosivej bridlice s oranžovou patinou. Múzeum je výnimočné svojou zbierkou gigantických trilobitov, považovaných za jedny z najväčších na svete. Otvorené bolo v roku 2006. Expozícia obsahuje morské prvohorné skameneliny z obdobia ordoviku spred 465 miliónov rokov. Môžete tu vidieť lastúrniky, ulitníky, hlavonožce, ramenonožce, krinoidy, cystoidy, konulárie, ostrakody, graptolity, ale najmä trilobity. Tie z Canelas, dosahovali často dĺžku vyše pol metra. Mimoriadne unikátne boli nálezy neúplného jedinca druhu *Ogyginus fortayi*, ktorý by celý meral takmer 70 cm a ďalšieho jedinca tohto druhu s odhadovanou dĺžkou až 85,6 cm. S majiteľom múzea sa dohadujeme na jeho návštevu Krajiny bŕidlice v Českej republike a perspektívne aj Marianky na Slovensku.

Veľký ordovický trilobit na bridlici v areáli Múzea trilobitov v Canelas. Foto: autor

Na záver navštevujeme v Geoparku Arouca lokalitu s **výskytom ichnofosílií Cruziana** – stôp po lezení trilobitov. Tie sa tu zachovali v hornine spred 480 miliónov rokov. Keď živočích liezol po bahnitom podklade ostala po ňom stopa v tvare dvoch paralelných žliabkov v tvare širokého U. Takáto stopa bola potom zasypaná jemným pieskom, z ktorého neskôr vznikol pevný kremenec, ktorý vytvoril výplň tejto stopy. V množstve stôp sa tu viaceré aj vzájomne krížia. Prístup k samotnej lokalite vedie po drevených mostíkoch, čo je optimálny spôsob ako sem priviesť návštevníkov bez poškodenia okolitej prírody.

Z pohľadu nášho záujmu o bridlicu nám Portugalsko poskytlo množstvo nových informácií a skúsenosti. Pre mňa osobne je to už 9. európska krajina, kde som mal možnosť navštíviť bridlicové banské diela či múzea.

